

SUDSKA HRONIKA: OFICIRI UN-a SEĆAJU SE „MIRISA SMRTI“

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Svedoci tvrde i da su hrvatske snage pri povlačenju iz Medačkog džepa ostavljale utisak da su „van kontrole“.

Oficiri Ujedinjenih nacija opisali su ove sedmice kako su hrvatske formacije – kojima su komandovala dvojica generala optuženih za ratne zločine – za sobom ostavile srušene kuće i leševe u plamenu.

Stiv Marisink (Steve Marissink) – koji je kao policajac UN-a bio u sastavu onih međunarodnih snaga koje su preuzele kontrolu nad područjem Medačkog džepa – izjavio je da su vojnici sa kojima se susreo pri njihovom povlačenju bili prljavi i raščupani, te da se činilo da su potpuno van kontrole.

„Razaranja su bila tek okončana, i svuda ste mogli da osetite miris smrti“, rekao je Marisink pred sudom u Zagrebu.

Generali Rahim Ademi i Mirko Norac optuženi su kao komandanti jedinica koje su u septembru 1993. zauzele Medački džep – oblast koju su do tada držali srpski pobunjenici. U optužnici se navodi da je pod njihovom komandom vojska tokom te operacije ubijala zarobljenike i uništavala civilnu imovinu.

Tužiocima kažu da je ubijeno 29 srpskih civila, dok ih je više desetina teško ranjeno. Među žrtvama ima mnogo žena i staraca.

Nakon što su hrvatske trupe zauzele tu oblast, usledio je snažan međunarodni pritisak da se one povuku i konačno prepuste kontrolu snagama UN-a. Marisink je bio član tima UN-a koji je potom sproveo istragu na tom području.

On je opisao kako je u selu Čitluk video kokošinjac u kojem su se nalazili leševi dveju spaljenih žena čija se lica nisu mogla prepoznati.

„Na njihovim lobanjama video sam rupe kroz koje su izlazili crvi“, rekao je on. Dodao je da misli kako su te žene bile ubijene i potom spaljene neposredno uoči dolaska UN-a.

„Sve zgrade su bile uništene, neke su još uvek gorele i nikog nismo zatekli živog.“

Sudu je prikazan i televizijski snimak na kojem oficiri UN-a opisuju kako su zatekli uništenu imovinu i leševe.

Jedan oficir sa tog snimka je rekao: „Bilo je isplanirano da to bude učinjeno pre no što mi dođemo, apsolutno. Mislim da su želeli da budu sigurni kako ništa neće ostati kada dođemo.“

Većina svedoka je pred sudom kazala kako su hrvatske formacije opstruirale dolazak jedinica UN-a na to

područje.

Međutim, potkraj prošle sedmice, vojni posmatrač UN-a, Šon Hejnes (Sean Heynes), izjavio je kako nije siguran da li je njima komandovao Norac ili Ademi.

Iako je Ademi u vreme trajanja operacije imao viši čin, njegov tim odbrane tvrdi da Norac nije bio pod njegovom kontrolom, jer su mu naredbe stizale preko paralelnog lanca komandovanja na čijem su se čelu nalazili general Janko Bobetko i tadašnji ministar odbrane Gojko Šušak (obojsica su u međuvremenu umrli).

Tužioci pak navode da je Ademi – s obzirom na svoju visoku poziciju brigadira i stvarnog komandanta Zbornog područja Gospić – imao glavnu reč pri planiranju, naređivanju i sprovođenju Operacije Medački džep.

U vreme operacije, Norac je u činu pukovnika komandovao Devetom gardijskom motorizovanom brigadom, koja je bila najznačajnija jedinica na terenu. Obojsica oficira su, po Hejnesovim rečima, prisustvovali sastanku na kojem je najzad ugovoreno hrvatsko povlačenje.

„Bilo je očigledno da se general Norac bolje razume u politička pitanja i da se general Ademi ne slaže; da je besan, da se svađa, a u jednom je trenutku i napustio sastanak. Ne mogu reći po čemu su se njihova ovlašćenja razlikovala“, kazao je Hejnes.

Sledeći policajac UN-a, Klaus Birjalsen (Klaus Byrjalsen), opisao je protekle sedmice kako su sela na tom području bila potpuno uništena. On je bio u sastavu tima koji je pronašao 22 leša, ali se uzroci smrti nisu mogli utvrditi zbog toga što je od smrti proteklo previše vremena.

„Na nekim oštećenim kućama stajali su grafiti sa porukom 'Mi ćemo se vratiti'“, rekao je on. Opisao je i grafite sa simbolima iz doba ustaša – hrvatskih snaga koje su se tokom Drugog Svetskog rata udružile sa nacističkom Nemačkom i počinile veliki broj zločina nad Srbima.

„[Hrvatski vojnici] su izgledali kao Rambo . . . nisu bili disciplinovani i bilo je očigledno da nisu pod direktnom vojnom komandom“, kazao je on.

Suđenje se nastavlja.

Goran Jungvirth je izveštač IWPR-a iz Zagreba.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudska-hronika-oficiri-un-se%C4%87aju-se-%E2%80%9Emirisa-smrti%E2%80%9C>